

KAO/ Kuittinen, Leppänen

12.4.2021

Hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuntalain ja varainsiirtoverolain 4 §:n muuttamisesta (HE 242/2020 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä vastinetta HE 242/2020 vp:stä valiokunnassa annetuista lausunnoista.

Aloiteoikeus

Suomen Kuntaliitto ry:n lausunnon mukaan kuuden kuukauden käsittelymääräajan poistamista kunnan asukasluvusta lasketun kahden prosentin kannatuksen saaneilta aloitteilta olisi syytä vielä harkita. 2 momentin kumoaminen selkeyttäisi sääntelyä. Toisaalta kunnan asukkaiden laajasti kannattamien aloitteiden käsittelyajan venymisen estämiseksi kuuden kuukauden määräajan säilyttäminen olisi perusteltua.

Valtiovarainministeriön vastaus: Hallituksen esityksessä on arvioitu, että demokratian toteuttamisen kannalta ei voitaisi katsoa olevan tarkoituksenmukaista antaa pelkästään aloitteiden kannatusmäärälle korostunutta painoarvoa. Aloitteiden käsittelyn yhdenmukaistamisen voidaan arvioida parantavan osallistumisoikeuksia, ja pykälään esitetyt muutokset eivät kaventaisi kunnan jäsenten osallistumisoikeuksia. Ehdotus ei merkitsisi sitä, että aloitteita kannattavien nimien keräämisestä tulisi luopua. Laajaa kannatusta saadut aloitteet kuvaavat asian painavuutta ja yhteiskunnallista merkitystä sekä asian merkitystä aloitteen allekirjoittajille. Hallituksen esityksessä arvioidaan selkeyttävän soveltamiskäytäntöä. Poistettavaksi ehdotettu pykälän 2 momentti on voinut aiheuttaa tulkinnan, että muiden aloitteiden käsittelyyn kuluisi tätä pidempi aika. Momentin poistaminen voi lisätä kiinnostusta tehdä aloitteita kunnan toiminnasta, kun kaikkien kunnassa vireille tulleiden aloitteiden käsittelyssä korostuu aiempaa selkeämmin velvoite viivytyksettömään käsittelyyn.

Muutoksen valmistelun yhteydessä ei ole ilmennyt muita muutostarpeita. Olisi ongelmallista, jos aloiteoikeutta koskeva sääntely johtaisi siihen, että poikettaisiin hallintosäännön viranomaisen toimivaltaa koskevista määräyksistä, jolloin pelkästään aloite vaikuttaisi siihen mikä viranomainen asian kunnassa päättäisi. Aloite on kunnassa käsiteltävä siinä viranomaisessa, jolla on toimivalta aloitteen tarkoittamassa asiassa. Kuntalain 23 § 4 momentin mukaan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Valtuustoaloitteesta ja sen käsittelystä ei ole kuntalaissa sääntelyä, kunkin kunnan hallintosäännössä on kuntalain 90 §:n mukaisesti oltava valtuuston toimintaan liittyvänä asiana tarpeelliset määräykset valtuutetun aloitteen käsittelystä. Määräykset voivat koskea muun muassa lähetekeskustelua ja valtuustoaloitteen seurantaa.

Sopimusten hallinta

Helsingin kaupunki ei kannata ehdotusta kuntalain hallintosääntöä koskevan 90 §:n muuttamiseksi vaan esittää, että sopimushallinnasta säädettäisiin kuntalain 14 §:n 2 momentin 7 kohdassa seuraavasti: Valtuusto päättää--- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sopimusten hallinnan perusteista---. Lausunnon mukaan asian sisällyttäminen valtuuston tehtäviin mahdollistaisi samanaikaisesti sekä riskienhallinnan tehostamisen, että riittävän paikallisen liikumavaran sopimushallinnan käytännön järjestämiselle.

Vantaan kaupungin lausunnon mukaan sopimusten hallinnan sisällyttäminen hallintosäännössä säädeltäviin asioihin ei ole haitallista, mutta ei myöskään mitenkään välttämätöntä. Jos sopimusten hallinnan tasoon

kunnissa haluttaisiin todella vaikuttaa, olisi laissa aiheellista säätää sopimushallinnan toteuttamisesta tarkemmin.

Valtiovarainministeriön vastaus: Käsillä olevan hallituksen esityksen valmistelussa oli esillä useita sääntelyvaihtoehtoja. Asiaa kuvataan esityksen muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevassa 5 luvussa. Esityksessä ehdotetaan kuntalain 90 §:ään tehtäväksi lisäys, jonka mukaan hallintosäännössä olisi oltava riittävät määräykset sopimusten hallinnasta. Esityksen tavoitteena on, että kunnissa määritellään vastuut, sopimuksia ohjataan ja siten kiinnitetään huomiota sopimusten johtamiseen. Tavoitteena on tehostaa sopimusten riskienhallintaa ja sopimukseen perustuvan tuotannon valvontaa. Tavoitteena on myös sopimusten kautta toteutettavien palvelujen ja toimintojen parempi hallinta sopimusten laatimisen, valvonnan ja arvioinnin osalta. Sopimusten hallintaa koskevat hallintosäännön määräykset koskisivat esimerkiksi sopimukseen liittyvää toimivaltaa, vastuuta, ohjeiden antamista ja sopimusten valvontaa sekä riskien hallintaa. Näiden määräysten ottaminen kunnan hallintosääntöön toteuttaisi parhaiten esityksen tavoitetta. Lisäksi hallintosäännön määräykset voisivat koskea sopimusten johtamista ja esimerkiksi palvelujen hankkimista koskevien periaatteiden määrittämistä. Näitä asioita on perinteisesti käsitelty palvelujen tuotantoa koskien kuntastrategiassa sekä kuntien hankintaohjeissa. Hallintosääntömääräysten lisäksi on kunnissa mahdollista määrittää sopimushallinnan periaatteita.

Valmistelun yhteydessä käsiteltiin muina vaihtoehtoina säätää sopimusten ohjauksesta ja sopimushallinnan periaatteiden määrittämisvelvoitteesta. Valmistelussa todettiin, että käsitteiden sisällön määrittelemisen laissa riittävän tarkkarajaisesti olisi hankalasti toteutettavissa ja sääntelystä voisi tulla soveltamisen kannalta vaikeaa. Kunnan toiminnan ohjausta voidaan kuvata eri käsitteiden avulla kuten strateginen ja tavoiteohjaus, normiohjaus, resurssiohjaus, omistajaohjaus ja sopimusohjaus. Sopimusohjaus ei ole käsitteenä yksiselitteinen. Voidaan todeta, että sopimusohjauksen ja –hallinnan kehittämisen tarkoitus on paitsi palvelun tuotannon asianmukaisuuden valvonta, myös johtamisen, valvonnan ja riskienhallinnan tehostaminen silloin, kun palveluja tuotetaan sopimusten nojalla. Sopimusohjaus edellyttää toimivaa sopimusten hallintaa. Sopimusten hallinnan tiedolla ohjausta toteutetaan, seurataan ja tavoitteet varmistetaan. Sopimusten hallinta sisältää esimerkiksi sopimusprosessit, riskienhallinnan, sopimukseen liittyvien toimijoiden roolit, sopimukseen liittyvät työvälineet ja ohjeistuksen. Sopimuksellisuutta on käsitelty johtamisopissa esimerkiksi siten, että johtamisen näkökulmasta on erotettu sopimuksellisuudesta kaksi ulottuvuutta: sopimusohjaus, joka merkitsee sopimuksella johtamista sekä sopimusten hallinta, jolla viitataan sopimusten johtamiseen.

Sopimukseen perustuva palvelutoiminta on osa kuntalain 6 §:n mukaista kunnan toimintaa. Siten kunnissa kiinnittää huomiota sopimusten ohjaukseen sekä kehittää sopimusten hallintaa jo voimassa olevan lain perusteellakin. Kunnanhallituksen tehtävänä on kunnan toiminnan johtaminen, johon kuuluu myös sopimukseen perustuva toiminta. Kuntalaissa on myös sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat säännökset (14, 39 ja 90 §), joiden perusteella tulee kunnassa käytännössä jo nykyisin olla määritellyt käytännöt.

Nuorisovaltuusto

Suomen nuorisovaltuustojen liitto esittää lausunnossaan, että nuorien aitojen vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi kunnissa kuntalain 26 §:ään lisätään maininta nuorten edustuspaikoista kunnanvaltuustoissa ja -hallituksissa sekä lautakunnissa. Lausunnon mukaan kuntalaissa tulisi taata jokaiselle nuorisovaltuustolle puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon.

Valtiovarainministeriön vastaus: Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä ei esitetä muutoksia vaikuttamistoimielimiä koskeviin säännöksiin. Nuorisovaltuustoa koskeva säännös korostaa sitä, että lasten ja nuorten kuuleminen ja osallistumismahdollisuudet eivät saa rajoittua vain nuoris-, opetus-, liikunta- ja kulttuuritoimen asioihin. Säännös täydentää 22 §:ää, jonka

mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Säännöksen perusteluissa todetaan, että hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset muiden kuin jäsenten läsnäolo- ja puheoikeudesta toimielinten kokouksissa. Läsnäolo- ja puheoikeuden antaminen nuorisovaltuuston edustajalle ainakin valtuuston ja lautakuntien kokouksiin parantaisi tiedonkulkua ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Läsnäolo- ja puheoikeus voidaan rajata siten, että läsnäolo-oikeutta ei ole silloin kun asian käsittelyyn liittyy salassa pidettäviä tietoja. Valtiovarainministeriö toteaa, että kuntalain säännökset ovat mahdollistavia ja useiden kuntien hallintosäännössä on asiasta määräyksiä.

Kuntayhtymien omistajaohjaus

Helsingin kaupungin lausunnossa todetaan, että esityksessä ei ehdoteta tarkennettavaksi kuntayhtymän hallintomallia. Helsingin kaupunki tuo kuitenkin esiin, että kuntayhtymien omistajaohjausta koskevaa sääntelyä tulisi pyrkiä jatkossa kehittämään ja vahvistamaan siten, että kuntalaissa tulisi säätää yhtymäkokousmallin soveltamisesta kuntayhtymien hallinnon järjestämisessä. Lausunnon mukaan Jäsenkunnat pääsevät itse suoraan yhtymäkokouksessa päättämään kuntayhtymän keskeisistä asioista ja valitsemaan kuntayhtymän toimintaa johtavat ja ohjaavat muut toimielimet. Yhtymävaltuustomalli tekee omistajaohjauksesta välillisempää, ja kuntien keinot omistajaohjaukseen sekä asetettujen tavoitteiden seurantaan ja toiminnan valvontaan ovat lähtökohtaisesti vähäisemmät.

Valtiovarainministeriön vastaus: Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen valmistelussa todettiin, että kuntayhtymän ohjauksen tehostamiseen on havaittu olevan tarvetta. Asiaa kuvataan esityksen muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevassa luvussa 5. Kuntayhtymän jäsenkuntien vaikutusmahdollisuuksista voidaan sopia kuntayhtymän perussopimuksessa kuntayhtymäkohtaisesti huomioiden kuntayhtymän tehtäviin liittyvät ja paikalliset olosuhteet. Kuntayhtymän jäsenkuntien vaikutusmahdollisuudet voivat olla perussopimuksessa myös esimerkiksi hallintoa, taloutta, raportointia ja talouden ja toiminnan seurantarjestelmää koskevissa määräyksissä sovittavia asioita. Esimerkiksi yhtymäkokousmallissa voidaan toteuttaa omistajaohjausta kokouskohtaisesti. Ainoastaan perussopimuksen vähimmäissisällöstä on säädetty lailla. Useissa perussopimuksissa on myös omistajaohjausta koskevia sopimusmääräyksiä, esimerkiksi neuvottelukunnista tai vastaavista elimistä, joissa on jäsenkuntien edustajia. On myös mahdollista sopia menettelystä väljästi perussopimuksessa ja tarkemmin kuntayhtymän hallintosäännössä. Valmistelussa arvioitiin, että kuntayhtymän perussopimusta koskevaa sääntelyä ei ole tarpeen muuttaa kuntayhtymän ja jäsenkuntien vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Nykyisen sääntelyn voidaan katsoa olevan riittävää ja mahdollistavaa. Kuntayhtymän toiminnan ohjaamiseksi tarvitaan palveluja, päätöksentekoa ja johtamista koskevia käytännön prosesseja, joita nykyisin on myös laajasti käytössä.

Suomen Kuntaliitto ry:n sekä *Helsingin kaupungin* lausuntojen mukaan lakiluonnoksessa kuntayhtymän toimielimiä käsittelevän 58 §:n 3 momenttiin sisältynyt lisäys mahdollisuudesta sopia perussopimuksessa poliittisen suhteellisuuden huomioimisesta kuntayhtymän toimielimen kokoonpanossa tulisi palauttaa esitykseen.

Suomen Kuntaliitto ry toteaa, että hallitus ei esitä kuntalain 58 §:n 3 momenttia muutettavaksi, mutta säännöstä tarkasteltiin työryhmässä, koska kuntalain tarkastelun tavoitteena oli etsiä keinoja, joilla voitaisiin tehostaa kunnan toiminnan johtamista ja vahvistaa kuntayhtymän omistajaohjausta. Työryhmässä todettiin, että kuntayhtymän omistajaohjausta voidaan lainsäädännön keinoin tehostaa vain rajallisesti. Yhtenä keinona nähtiin sääntelyn väljentäminen siten, että perussopimuksessa olisi mahdollista sopia, että kuntayhtymän toimielimissä ei tarvitse noudattaa poliittisen suhteellisuuden vaatimusta.

Kuntaliiton mukaan poliittisen suhteellisuuden vaatimuksesta seuraa, että kuntayhtymän hallintoon valitut kunnan edustajat eivät aina ole kunnan suurimmista poliittisista ryhmistä. Sääntelyn väljentäminen mahdollistaisi kuntayhtymän toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset toimielinten kokoonpanot sekä antaisi paremmat edellytykset jäsenkuntien omistajaohjauksen toteutumiselle kuntayhtymässä, mikäli jäsenkunnat

haluaisivat tämän mahdollisuuden käyttää. Kuntaliiton mielestä sääntelyn väljentämiselle ja harkintavallan antamiselle jäsenkunnille olisi perusteita. Erikseen olisi arvioitava voitaisiinko poliittisen suhteellisuuden vaatimuksesta luopumisesta sopia myös maakuntaliiton perussopimuksessa.

Valtiovarainministeriön vastaus: Lausuntokierroksen jälkeen esityksestä poistettiin kuntayhtymän toimielimiä koskevaan 58 §:ään lausuntokierroksella olleessa luonnoksessa ehdotettu muutos, joka koski kuntayhtymän muun kuin ylimmän päättävän toimielimen kokoonpanoa koskevan poliittisen suhteellisuuden vaatimuksen lieventämistä. Lausunnoissa ehdotuksen katsottiin mahdollistavan asiantuntijoiden laajemman käytön kunnan edustajina kuntayhtymän toimielimissä sekä edistävän omistajaohjausta. Toisaalta eräiden lausunnonantajien mukaan esitys voisi vaikuttaa kielteisesti demokratian toteutumiseen.

Yhteisöjääviä koskeva poikkeus

Helsingin kaupunki esittää kuntalain muutostarpeena (kuntalain 97 § 4 mom.) lausunnossa todetuilla perusteluilla, että tytäryhteisöjen ohjausmahdollisuuksien parantamiseksi olisi tarpeellista edelleen harkita aiemman kaltaisen yhteisöjääviä koskevan poikkeuksen sisällyttämistä kuntalakiin ainakin esimerkiksi siten, ettei yhteisöjäävi koskisi sellaisia kunnan työntekijöitä, viranhaltijoita tai luottamushenkilöitä, joiden tehtävänkuvaan kunnassa ei kuulu konserniyhtiöiden valvonta. Kaupunki pitää oleellisina esityksessä esiin tuotuja tavoitteita päätöksenteon läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja korruption torjunnan edistämiseksi, mutta käytännössä varsinkaan viranhaltijoiden ja työntekijöiden riippumattomuus ei aiheuta suuria haasteita, koska heillä ei ole lakiin perustuvaa tytäryhteisöjen ja -säätiöiden hallitusten toiminnan valvontatehtävää kuten esimerkiksi kunnanhallituksella tai sen jaostolla.

Valtiovarainministeriön vastaus: Esityksessä ei esitetä muutoksia esteellisyttä koskeviin säännöksiin. Voimassa olevan kuntalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 268/2014 vp, s. 104) on niin kutsuttujen kaksoisroolien osalta todettu, että kunnan omistajaohjauksen näkökulmasta voidaan pitää perusteltuna, että sama henkilö voi olla samanaikaisesti sekä kunnanhallituksen jäsenenä, että konserniyhtiön hallituksen jäsenenä. Koska kunnanhallitus vastaa konsernin johtamisesta, konserniyhtiön hallituksessa oleva henkilö on kuitenkin tällöin yhtä aikaa vastuullinen sekä konsernijohtossa että valvottavana kunnan tytäryhteisön hallituksen jäsenenä. Kaksoisrooliin liittyvien ongelmien välttämiseksi tuolloin muutettiin esteellisyssäännöksiä. Kuntalain 97 §:n 4 momentissa säädetty niin kutsuttu yhteisöjäävin poikkeus ei siten koske kuntakonserniin kuuluvia yhteisöjä ja säätiöitä. Voimassa olevan sääntelyn mukaan henkilö on esteellinen, kun käsitellään kuntakonserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön asioita. Henkilö voi siten voimassa olevan kuntalain sääntelyn mukaisesti toimia kunnan tytäryhteisön hallinnossa, mutta on esteellinen kunnanhallituksen käsitellessä kyseisen yhtiön asioita. Vastaavasti esteellisyystilanne on käsiillä kunnan viranhaltijoiden osalta, jos nämä toimisivat yhtiön hallinnossa. Tästä seuraa, että yhtiön hallinnossa toimiminen ja omistajan näkökohtien tuominen sitä kautta yhtiön toimintaa on mahdollista, mutta esteellisyssäännösten vuoksi kyseinen henkilö ei voi valmistella esimerkiksi omistajaohjauslinjauksia tälle yhtiölle tai valvoa yhtiön toimintaa.

Nyt käsiillä olevan hallituksen esityksen valmistelussa oli toisaalta esillä myös sääntelyn kiristäminen. Yksi vaihtoehto oli kehittää vaalikelpoisuutta koskevaa sääntelyä. Voimassa olevassa kuntalaissa ei ole rajoitettu kunnan tytäryhteisön hallinnossa toimivien vaalikelpoisuutta kunnanhallitukseen ja lautakuntaan. Voimassa olevan kuntalain valmistelussa oli esillä sääntely, jolla olisi rajoitettu vaalikelpoisuutta yhtiön hallinnossa toimivien henkilöiden osalta. Vaalikelpoisuuden rajoittamista koskeville säännöksille perustelu olisi, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnan konsernijohtoon kuuluvassa kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa.

Valtionvarainministeriö toteaa, että eräät kunnat ottavat konsernin nimityspolitiikassaan huomioon sen, että niin kutsuttuja kaksoisrooleja ei synny. Sääntely mahdollistaa siten erilaiset johtamismallit, ja ei valmistelussa ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi muuttaa kuntalain

säännöksiä tältä osin. Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen valmistelussa kaksoisroolien todettiin olevan ongelmallisia ohjauksen ja valvonnan ollessa samojen tahojen vastuulla, jotka vastaavat yhteisössä hallinnosta. Päätöksenteon läpinäkyvyysvaatimukset ja korruption torjunta edellyttävät toimivia läpinäkyviä valvontaprosesseja. Sääntelyn väljentäminen esimerkiksi yhteisöjäävin osalta niin, että sääntely muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lakia edeltänyttä sääntelyä, jossa esteellisyys syntyi vain kunnan ja yhteisön etujen ollessa ristiriidassa keskenään, ei siten ole tarkoituksenmukaista. Kunnassa konsernijohtoon kuuluva henkilö ei toimi konserniyhtiöiden hallintoelimissä. Joissain kunnissa on nähty konserniohjauksen toimivuuden kannalta tärkeänä, että kunnan konsernijohto on edustettuna tytäryhteisöjen hallinnossa, jolloin sovellettavaksi tulevat esteellisyttä koskevat säännökset. Kunnan nimittämispolitiikassa sekä omistajaohjauksen keinoin voidaan toimia myös kaksoisroolien osalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Johtajasopimus

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan tulisi olla määräaika mihin mennessä johtajasopimuksen tulisi olla valmis, sillä sopimus voi jäädä tekemättä ilman määräaika.

Valtiovarainministeriön vastaus: Johtajasopimusta koskevan 42 §:n perusteluissa todetaan, että lailla ei säädettäisi johtajasopimuksen sisällöstä eikä myöskään säädettäisi määräaika johtajasopimuksen tekemiselle. Sekä kunnan että kunnanjohtajan kannalta on kuitenkin perusteltua, että sopimus valmistellaan mahdollisimman nopeasti kunnanjohtajan valinnan jälkeen. Kuntalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 268/2014 vp) säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että käytännössä tämä tarkoittaa, että sopimus käsitellään heti kun kunnanjohtajan viran täyttöprosessi on edennyt siihen vaiheeseen, että sopimuksen käsittely ylipäänsä on mahdollista.

Valtiovarainministeriö toteaa, että määräajasta lailla säätäminen ei ratkaisi sitä, että joskus neuvottelut saattavat pitkittyä. Pykälään ehdotetun muutoksen, jonka mukaan sopimuksesta päättäisi kunnanhallitus jo katsotaan ehkäisevän myös sopimusprosessin pitkittymistä. Määräajan noudattamatta jättämiselle ei voitaisi säätää seuraamuksia. Velvollisuuden johtajasopimuksen tekemiseen voidaan katsoa olevan riittävä kunnan päätöksenteon ohjaamisen kannalta. Määräajan pituuden määrittely olisi hankalaa, riittävä valmistelu-aika on perusteltua, jotta johtajasopimuksen ehdot saadaan sovittua vastaamaan kulloistakin kunnan johtamiseen liittyvää tarvetta.

Sähköinen kokous

Lapin liiton lausunnon mukaan monipaikkaisuus ja monikanavaisuus sekä äänestysmenettelyjen salliminen myös hybridimallilla kirjattava selkeästi lakiin, jotta ei jää menettelyvirhetulkinnoille mahdollisuutta.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän mukaan säännöksessä tai ainakin sen perusteluissa kannattaisi huomioida myös mahdollisuus "hybridikokoukseen", jossa osa toimielimen jäsenistä on paikalla kokoustilassa ja osa etäyhteyden päässä.

Valtiovarainministeriön vastaus: Kuntalain sääntely mahdollistaa erilaiset mallit sähköiselle kokoukselle. Ehdotettu sääntely mahdollistaa edelleen täysin sähköiset kokoukset, joihin kaikki kokoukseen osallistuvat osallistuisivat teknisen tiedonvälitystavan avulla valitsemastaan paikasta. Säännöksen perusteluissa todetaan, että lisäksi mahdollisia olisivat edelleen sähköiset kokoukset, joihin osa osallistujista osallistuisi varsinaiselta kokouspaikalta ja osa teknisen tiedonvälitystavan avulla valitsemastaan paikasta. Toimielimen puheenjohtaja antaa hallintosäännön määräysten mukaisesti kokouskutsun, josta olisi muun ohella käytävä ilmi, onko edellä kuvattu toimintamalli mahdollinen vai onko kokous täysin sähköinen.

Kuntayhtymien rakennejärjestelyt

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto toteaa, että kuntayhtymien rakennejärjestelyjä koskevan sääntelyn yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että yhdistymisissä ja jakautumisissa omaisuus ja velat siirtyisivät kirjanpitoarvosta. Täsmällisempää olisi, jos tämä mainittaisiin ao. pykälissä.

Suomen Kuntaliitto ry:n lausunnossa viitataan lakiehdotuksen perusteluihin, joiden mukaan yhdistymisestä ja jakautumisesta aiheutuva henkilöstön työnantajan vaihtuminen katsottaisiin liikkeenluovutukseksi. Mikäli liikkeenluovutusta koskeva kannanotto katsotaan tarpeelliseksi, asia olisi Kuntaliiton mukaan parempi todeta pykälässä eikä ainoastaan perusteluissa.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan ongelmaksi mm. tietojärjestelmien osalta voi muodostua kuntayhtymien yhdistymisessä sopimusten siirto ja jakautumisessa sopimusten jako.

Valtiovarainministeriön vastaus: Omaisuuden ja velkojen siirtymisestä kirjanpitoarvosta ei ole tarpeellista lain systematiikan vuoksi säätää kuntalaissa, koska toiminnan siirto ei ole kirjanpidon liiketapahtuma, johon perustuen pelkästään voitaisiin muuttaa omaisuus- ja pääomaerien arvostusta. Erät siirtyvät suoraan yhdistyvistä tai jakaantuvista kuntayhtymistä ja on perusteltua noudattaa tasejatkuvuuden periaatetta. Pykälässä säädettäisiin järjestelyjen oikeusvaikutuksista. Kuntalaissa ei säädettäisi tarkemmin omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kirjanpidossa. Esityksessä pykälien perustelut on tältä osin tarkoitettu informatiivisiksi, jotta lain soveltaja saa kattavan käsityksen järjestelyjen vaikutuksista.

Liikkeenluovutusta koskevat säännökset ovat jo työ- ja virkasuhdetta koskevassa lainsäädännössä. Sen vuoksi asiasta ei ole tarpeen säätää tässä yhteydessä erikseen. Kuntalain kuntayhtymän yhdistymistä ja jakautumista koskevien pykälien perusteluissa oleva maininta on tarkoitettu informatiiviseksi.

Kuntayhtymän jakautumisessa siirrot tapahtuisivat siihen kuntayhtymään, johon toiminta tai pääosan toiminnasta katsottaisiin siirtyvän. Henkilöstö ja omaisuus eli luvat, varat, oikeudet, velat ja sitoumukset seuraisivat siten siirtyvää toimintaa. Sopimusten siirrosta voidaan tapauskohtaisesti joutua tekemään esimerkiksi niitä koskevia muutoksia, mutta siitä ei voida säätää laissa tarkemmin, vaan noudattaa tulisi sopimusten ehtoja sekä hankintalainsäädäntöä.

Alijäämän kattaminen

Hollolan kunnan lausunnon mukaan mikäli kuntaliitoksia halutaan tosiasiallisesti edistää kuntaliitoksessa liittyvän kunnan taseeseen kertynyt alijäämä ja keskiarvon ylittävä lainamäärä (e/as) tulisi korvata valtion avustuksena vastaanottavalle kunnalle automaattisesti, jotta vastaanottavan kunnan asukkaille ei vieritettä vastuita veloista ja taloudellisista rasitteista, joista he eivät ole oman itsehallintonsa puitteissa olleet päättämässä. Tämän tulisi olla lähtökohtana myös valtioneuvoston päättämässä kuntaliitoksissa. Lausunnon mukaan ehdotettu neljän vuoden alijäämän kattamisvelvoite kuntajaon muutoksen voimaantulosta on uudessa kuntarakennetilanteessa haasteellinen ja siten määräajan pitäisi olla seitsemän vuotta. Seitsemän vuotta vastaa hyvinvointialuesuunnitelmissa olevaa ns. siirtymä- ja sopeutusaikaa ja olisi sen kanssa synkronissa.

Valtiovarainministeriön vastaus: Talousarviota koskevaan 110 §:ään ehdotettu kuntaliitostilanteita koskeva selkeyttäisi ennen sääntelemätöntä oikeustilaa. Hallituksen esityksessä ehdotuksen arvioidaan voivan jossain määrin lisätä kiinnostusta kuntaliitosten suunnitteluun ja kuntaliitoksista päättämiseen, koska alijäämän kattamiskausi alkaisi kuntaliitoksen voimaantulosta eivätkä yhdistyvien kuntien mahdolliset neljää vuotta lyhyemmät taikka eri vuosina alkaneet alijäämän kattamiskaudet vaikuttaisi uuden kunnan alijäämän kattamiskauden pituuteen. Neljää vuotta pidempi kattamiskausi saattaisi vaarantaa säännöksen tarkoituksen alijäämän kattamisesta toteutumisen esimerkiksi tilanteessa, jossa tehtäisiin peräkkäisiä kuntaliitoksia. Kuntalaissa ei säädetä avustuksista kuntaliitoksiin. Kuntarakennelain

(1698/2009) 9 luvussa säädetään kuntien yhdistymisen taloudellisesta tuesta ja 56 a §:ssä harkinnanvaraisesta yhdistymisavustuksesta vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen.

Ehdotettu neljän vuoden määräaika myös vastaisi määräaika, jossa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain 110 § 3 momentin mukaisesti enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Lapin liitto esittää, että kuntalain 110 §:n taloussuunnitelmakohtaan tulee kirjata selkeästi taloudellisessa ahdingossa olevien kunnille sallittavaksi keinoksi kirjanpidon toimenpiteet tulojen lisäyksen ja menojen vähennyksen ohella. Kunnilla, joilla on kattamatonta alijäämää taseessa, on usein omaisuutena myös käytöstä poistettavia, huonokuntoisia kiinteistöjä, joiden käyttötarkoitus on hävinnyt tai häviämässä väestömuutosten tai muun syyn vuoksi. Nämä arvonsa menettäneet kiinteistöt rasittavat kunnan taloutta ylläpitokustannuksina ja niiden poistaminen taseesta on mahdotonta jo kertyneiden alijäämien vuoksi. Lapin liiton mukaan tähän tulee kuntalaissa kirjata selkeä lainsäädännöllinen helpotus ja kirjanpidolliset keinot, miten kunnat voivat tässä tilanteessa toimia ja saada tältä osin talouttaan kuntoon.

Lapin liiton lausunnossa ehdotetaan, että kunnille voisi lainsäädännöllä antaa edellä kuvatuissa tilanteissa taloudellinen liikkumavara tältä osin määräajaksi esimerkiksi valtiovarainministeriön erillispäätöksellä. Tätä on esitetty VM:lle lappilaisten kuntien toimesta, mutta tähän ei ole löydetty ratkaisua. Nyt tämän ratkaisun paikka olisi lainsäädännöllisesti mahdollinen ja auttaisi erittäin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia.

Valtiovarainministeriön vastaus: Kunnan on taloussuunnitelmassa päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun alijäämän kattamisen keinojen tulee olla ensisijaisesti reaali-talouden keinoja eli tulojen lisäyksiä tai menojen vähennyksiä. Tällaisena alijäämän kattamisen keinona ei voida pitää kirjanpidon toimenpiteitä kuten kunnan taseen peruspääoman alentamista alijäämän kattamiseksi, joka merkitsisi kertyneen nettovarallisuuden käyttöä palvelujen rahoittamiseen ilman tulosvaikutusta. Kuntakohtaiset poikkeukset eivät ole tarkoituksenmukaisia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Ohjeiden mukaan kaikki kunnan menot tulee kirjata tulosvaikutteisesti. Tämä on tarpeen siitäkin syystä, että julkisen sektorin taloudesta saadaan oikea ja riittävä kuva.

Arviointimenettely

Hollolan kaupungin lausunnon mukaan uuden arviointimenettelyn käynnistämättä jättämiselle on oltava selkeät kriteerit, joiden perusteella uuden arviointimenettelyn tarpeellisuus tai tarpeettomuus todetaan. Kokonaisarviossa on huomioitava kunnan jo tekemät päätökset ja sopeuttamistoimet, arvioida niiden vaikutukset sekä huolellisesti arvioida kunnan mahdollisuudet selviytyä tilanteesta omilla päätöksillä. Lakiin ehdotettuja muutoksia on syytä tarkentaa siltä osin, missä tilanteissa erityinen selvitys voidaan käynnistää ilman uutta arviointimenettelyä. Lausunnon mukaan hallituksen esitys sisältää selkeät kriteerit arviointimenettelyn tarpeellisuudesta (Ratkaisu erityisen selvityksen tarpeellisuudesta voidaan tehdä myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä, jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja 2 tai 3 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät), mutta ei sisällä kriteerejä arviointimenettelyn käynnistämättä jättämiselle. Tällainen kriteeri olisi esim. merkittävät kirjanpidolliset arvonalennukset eli alaskirjaukset rakennusten purkujen yhteydessä, koska purkaminen liittyy lähes poikkeuksetta joko kiinteistön vakaviin sisäilmaongelmiin tai suuriin korjausriskeihin tai tilatarpeen merkittävään vähenemiseen.

Valtiovarainministeriön vastaus: Ehdotetussa 118 §:n 7 momentissa ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuudesta tehdä ratkaisu erityisen selvityksen tarpeellisuudesta uutta arviointimenettelyä käynnistämättä. Tämä olisi mahdollista pykälässä säädetyillä edellytyksillä ainoastaan silloin, jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja jos pykälän 2 tai 3 momentissa säädetyt kunnan taloutta koskevat arviointimenettelyn edellytykset edelleen täyttyvät. Siten tämä olisi mahdollista tilanteessa, jossa kunta täyttäisi laissa säädetyt niin kutsutut

kriisikuntakriteerit ja jossa kunta ei ole kyennyt noudattamaan edeltävän arviointimenettelyn johdosta hyväksymäänsä toimenpideohjelmaa ja tekemään riittäviä toimenpiteitä talouden tervehdyttämiseksi. Säännöksessä toimenpiteillä tarkoitettaisiin arviointiryhmän toimenpideohdotuksista tehtyjä kunnan päätöksiä sekä muita kunnan päättämiä toimenpiteitä, joilla pyritään kunnan taloutta parantaviin vaikutuksiin. Toimenpiteet voivat olla myös muita kuin mitä arviointimenettelyssä oli ehdotettu. Erityisen selvityksen käynnistäminen ei siten voisi tapahtua uutta arviointimenettelyä käynnistämättä pelkästään yksittäisten toimenpiteiden toteutumattomuuden takia, jos kunnan olisi mahdollista löytää ratkaisu muilla keinoilla. Toimenpiteiden toteutumista ja vaikutusta arvioitaisiin kokonaisuutena suhteessa kunnan talouden tilanteeseen. Ratkaisua ei voitaisi tehdä pelkästään sellaisten syiden vuoksi, joihin kunta ei ole omin toimenpitein voinut vaikuttaa. Erityisen selvityksen käynnistäminen olisi harkinnanvaraista. Valtiovarainministeriö voisi vaihtoehtoisesti myös päättää uudesta arviointimenettelystä.

Arviointimenettelyn käynnistäminen olisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti valtiovarainministeriön harkinnassa. Harkintaan vaikuttavista tekijöistä ei ole säätää laissa tyhjentävästi kunnan talouteen vaikuttavien lukuisten tekijöiden vuoksi. Harkinnassa voidaan huomioida toimenpideohjelman toteutumattomuuden syyt, kuten kertaluonteisesti kunnan tuloihin tai menoihin vaikuttavat tekijät. Tällaisia voivat olla esimerkiksi arvonalentumiskirjaukset käyttämättä jäävistä tai sisäilmaongelmaisista kiinteistöistä.

Kuntatalousohjelma

Hollolan kunnan lausunnon mukaan kuntatalousohjelmassa arvioitaisiin voimassa olevien säännösten edellyttämällä tavalla rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien tehtävissä. Kuntatalousohjelmaa koskeva kuntalain kirjaus korostuu tilanteessa, missä kuntien velvoitteet ja tehtävät suhteessa kuntien rahoitusasemaan ovat erityisesti vuoden 2019 tilinpäätösten valossa vahvasti epätasapainossa. Lakikohtaan tulisi arvioinnin lisäksi kirjata vaatimus johtopäätelmistä sekä valtion vastuu lisärahoituksesta tilanteessa, missä valtion rahoitusta suhteessa kuntien tehtäviin ei voida pitää riittävänä.

Valtiovarainministeriön vastaus: Kuntatalousohjelmassa arvioidaan kuntatalouden kehitysnäkymiä. Kuntalain 12 §:ssä säädetään kuntatalousohjelmasta. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan kuntatalousohjelman valmistelu on osa kuntien ja valtion neuvottelumenettelyä. Säännöksen mukaan kuntatalousohjelmassa arvioidaan rahoituksen riittävyyttä kuntien tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ohjelmassa arvioidaan kuntien toimintaympäristön, palveluiden kysynnän ja kuntien tehtävien muutokset sekä tehdään arvio kuntatalouden kehityksestä. Kuntataloutta arvioidaan kokonaisuutena, osana julkista taloutta ja kuntaryhmittäin. Arviointi koskisi esityksen mukaan kuntien lakisääteisiä ja muita tehtäviä sekä kuntien toiminnan tuottavuutta. Kuntatalousohjelman valmistelu perustuu julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaan osaan sekä valtion talousarvioesitykseen. Kuntatalousohjelma laaditaan kaksi kertaa vuodessa: julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä keväällä ja valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä syksyllä. Sääntelyn taustalla on tavoite, että julkisen talouden ohjausjärjestelmä ja siihen sisältyvä kuntatalousohjelma muodostavat hallinnonalat kattavat puitteet rahoitusperiaatteen toteutumisen arvioinnille.

Kuntatalousohjelmassa osoitetaan muun muassa valtion toimenpiteiden ja päätösten vaikutus kuntatalouteen, mutta ratkaisut tehdään ohjelmasta erillisesti. Rahoitusperiaate edellyttää, että säädettäessä kunnille lailla tehtäviä ja niiden toteuttamistapaa koskevia velvoitteita tulee samalla varmistaa, että kunnilla on käytännössä taloudelliset edellytyksen suoriutua niistä. Rahoitusperiaate perustuu eduskunnan perustuslakivaliokunnan vakiintuneeseen tulkintakäytäntöön. Rahoitusperiaatteen toteutumista arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota myös yksittäisen kunnan asemaan. Rahoitusperiaate siten huomioidaan kuntia koskevia lakeja säädettäessä tai tehtäviä muutettaessa, jolloin kussakin hankkeessa tulee arvioida ja kompensoida kunnan vaikutukset kunnan talouteen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta

annetun lain (1704/2009) 55 §:ssä säädetään valtionosuusprosentista ja kunnan omarahoitusosuudesta. Pykälän 2 momentin mukaan uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia uusien ja laajentuvien tehtävien laskennallisista kustannuksista, ellei valtionosuustehtäviin tehdä vastaavan suuruisia vähennyksiä.

Varainsiirtovero

Lapin liiton lausunnon mukaan varainsiirtoverolain (931/1996) 4 §:ä tulisi muuttaa kuntayhtymien ja kuntien välisten siirtojen lisäksi kunnan 100-prosenttisesti omistaman yhtiön ja säätiön sekä kunnan välisen siirron osalta niin, että varainsiirtoveroa ei tulisi suorittaa tällaisen muutoksen yhteydessä.

Perusteluna tälle ovat Lapin liiton mukaan eräiden kunnan toimintoina olevien palvelujen muutospaineet markkinaehtoisuuden rajan täytyessä (muun muassa ruokapalvelut, yritystilat), jotka edellyttävät tällaisen kunnan aiemmin omana toimintana olleen toiminnan eriyttämistä yhtiöksi ja siinä yhteydessä tapahtuvan liiketoimintaan liittyvän kiinteistöjen ja muun omaisuuden siirron yhtiölle. Varainsiirtoveron suorittaminen tällaisessa yhteydessä on kohtuutonta, koska aiemmin kuntatoimintana olleet tilat on hankittu pääosin julkisella rahoituksella ja tuella. Mikäli tällä muutoksella on vaikutusta muiden verolakien sisältöön, niin varainsiirtoverolakiin tehty lisäys ja/tai muutos tulee huomioida myös näissä.

Valtiovarainministeriön vastaus: Hallituksen esitykseen liittyvä varainsiirtoverovelvollisuus liittyy ainoastaan ehdotetuissa kuntalain 62 a ja 62 b §:ssä tarkoitettuihin kuntayhtymien rakennejärjestelyihin sekä kuntaliitostilanteisiin.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Lapin liiton esityksen tarkoittama yleisluonteinen vapautus varainsiirtoverovelvollisuudesta olisi ongelmallinen kilpailuneutraaliteettisyistä sekä sääntelylle asetettavan tarkkarajaisuusvaatimuksen vuoksi. Verovapautta koskevassa sääntelyssä tulee arvioida muodostaako se EU:n valtiontukisääntöjen kieltämää valtiontukea sillä perusteella, että edunsaajan harjoittama toiminta on luonteeltaan taloudellista toimintaa. Perustuslain 81 §:stä seuraa, että verolaista tulee yksiselitteisesti ilmetä verovelvollisuuden piiri ja että lain säännösten tulee olla niin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua harkintaa. Tarkkarajaisuutta koskevan vaatimuksen voidaan katsoa korostuvan, kun kyse on sellaisesta poikkeuksesta verolain yleisistä säännöksistä, joka antaa etua tietyille verovelvollisille.

Sisäinen tarkastus

Sisäiset tarkastajat ry esittää lausunnossaan, että sisäisestä tarkastuksesta säädetään kuntalaissa samaan tapaan kuin valtion talousarvioasetuksessa. Lisäksi lausunnossa esitetään lain perusteluihin lisättäväksi sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatus ja määritelmä, ammatillisen ohjeistuksen mukaisesti seuraavasti:

- Sisäisen tarkastuksen toiminta-ajatuksena on lisätä ja turvata organisaation arvoa tarjoamalla riskiperusteista ja objektiivista varmistusta, neuvoja ja näkemyksiä.
- Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa organisaatiolle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Lisäksi lausunnossa esitetään lain perusteluihin lisättäväksi:

- Sisäinen tarkastus tulee järjestää ja organisoida sisäisen tarkastuksen ammatillisen ohjeistuksen mukaisesti.
- Sisäisen tarkastuksen riippumattomuus tarkoittaa suoraa viestintä- ja raportointimenettelyä hallitukselle ja ylimmälle johdolle. Riippumattomuus tarkoittaa, että sisäisen tarkastuksen järjestäminen perustuu organisaation omaan asiantuntevaan resursointiin ja sisäisen tarkastuksen ammattimaisen hankintaosaamisen ylläpitämiseen. Riippumattomuuden turvaamiseksi sisäisen tarkastuksen palveluita ei voida samanaikaisesti ostaa samalta tarkastusyhteisöltä, joka toteuttaa tilintarkastuksen. Riippumaton sisäisen tarkastuksen järjestäminen on määritelty organisaation hallintosäännössä ja hallituksen

hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

- Sisäisen tarkastuksen resursoinnin tulee olla riittävää ottaen huomioon valvontavelvoitteet, toiminnan laajuus, luonne ja siihen liittyvät riskit.

Valtiovarainministeriön vastaus: Voimassa oleva kuntalaki mahdollistaa sisäisen tarkastuksen toiminnon osana sisäistä valvontaa kunnan organisaatiossa. Kunnat ja kuntayhtymät voivat päättää sisäisen tarkastuksen toiminnon järjestämisestä harkintansa mukaan ja silloin kun katsovat sille olevan perusteltua tarvetta. Useissa kunnissa ja kuntayhtymissä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Hallituksen esityksen muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevassa 5 luvussa on kuvattu sisäisen tarkastuksen toimintoa ja nykytilaa kunnissa. Esityksen valmistelussa on arvioitu kunnan sisäisen tarkastuksen toiminnosta säätämistä kuntalaissa.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa, josta säädetään erikseen kuntalaissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista päättäminen kuuluu valtuustolle (14 §:n 2 momentin 7 kohta) ja sisäisestä valvonnasta huolehtiminen ja riskienhallinnan järjestäminen hallitukselle (39 §:n 1 momentin 7 kohta). Kuntalain 39 §:n perustelujen mukaan sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuus, tuloksellisuus, varojen turvaaminen sekä johtamisen kannalta oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Muita valiokunnassa nousseita kysymyksiä

Pääomalaina. Valtiovarainministeriön vastaus: Kuntalain lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamista koskevan 129 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi osakeyhtiölain (624/2006) sekä osuuskuntalain (421/2013) mukaisen pääomalainan antamisen mahdollistamiseksi. Pykälän tarkistaminen tältä osin on tarkoituksenmukaista oikeustilan selventämiseksi. Voimassa olevan kuntalain 129 §:ssä ei huomioida erikseen kunnan mahdollisuutta antaa pääomalainaa. Pääomalainalle ei sen saava yhtiö tai osuuskunta voisi erityislain perusteella antaa vakuutta, jota kuntalaki edellyttää. Kunnat ovat kuitenkin voineet käyttää esimerkiksi konserniyhtiöiden rahoittamiseksi myös pääomalainoja. On oikeuskäytäntöä, jossa kunnan päätös on kumottu kuntalain 129 §:n vastaisena.

Esitys vaikuttaa kuntien toimintaan ja yhteisöjen rahoittamiseen siten, että pääomalainojen myöntäminen olisi mahdollista, edellyttäen että pykälässä säädetyt muut edellytykset täyttyvät. Kunta voisi siten antaa pääomalainan, jos laina ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä, eikä siihen sisälly merkittävä taloudellista riskiä. Kunnan on lisäksi otettava huomioon pääomalainaa antaessaan, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään valtiontuen käsitteestä sekä komission toimivallasta ja jäsenvaltion velvollisuudesta etukäteen ilmoittaa valtiontuesta niissä tilanteissa, joissa ei ole säädetty poikkeusta ilmoitusvelvollisuudesta.

Rahoitustoiminnan periaatteet. Valtiovarainministeriön vastaus: Valtuuston tehtäviä koskevaan 14 §:ään esitetään varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista päättämistä koskevaan 6 kohtaan lisättäväksi rahoitustoiminnan perusteista päättäminen. Muutoksen arvioidaan parantavan kunnan taloudellisten riskien hallintaa, sillä valtuustoon tulee jatkossa ottaa toimivaltuuksien lisäksi selkeä kanta siihen, minkä tyyppistä rahoitusta kunta käyttää, millaisia rahoitus- ja johdannaisinstrumentteja voidaan hyödyntää ja minkälaiset riskit ovat hyväksyttäviä. Kunnan varallisuuden hoidon ja rahoitus- ja sijoitustoiminnan tulisi perustua kuntastrategiaan ja palvella sen tavoitteiden toteutumista. Käytännön toimivaltaa varallisuuden hoidossa sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnassa kuten päätökset yksittäisistä rahoitusvälineistä on perusteltua kunnassa siirtää kunnanhallitukselle tai rahoitustoiminnasta vastaavalle viranhaltijalle. Tästä toimivallan siirrosta valtuusto päättäisi hallintosäännöllä.